

**گزارش تصویری - تحلیلی از دو واقعه‌ی مهم المپیک ۲۰۰۸ و اکسپو ۲۰۱۰ و تأثیر آن بر فضای سبز شهری
در جهت توسعه‌ی پایدار شهری
(نمونه‌ی موردی کشور چین، شهر پکن و شانگهای)**

سالومه سروری

عضو هیئت علمی گروه طراحی صنعتی دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

نگین گطمیری

مدرس دانشگاه آزاد اسلامی واحد تهران مرکزی

بر اساس مصوبه‌ی کمیته‌ی زیباسازی کلان شهرهای کشور^۱، فضای سبز شهری نیز بخشی از جلوه‌ی شهری است با انواع پوشش‌های گیاهی و چیدمان آنان که توسط انسان، طراحی و ساخته شده است. به جرأت می‌توان از پوشش‌های گیاهی به عنوان معبود عوامل زنده و همچنین حیات بخش در جوار مبلمان تماماً جسمی و مصنوعی شهری یاد کرد. بنابر این به نظر می‌رسد در کنار توجه به طراحی، عوامل ظاهری و بصری چون طراحی نیمکت، سطل زباله، ایستگاه اتوبوس و غیره و در نظر داشتن عوامل ضروری و حیاتی مانند طراحی نور (به صورت مصنوعی و یا انتقال نورهای طبیعی به محیط)، آب، اصوات دلنشین، رایحه و جلوه‌ی دلپذیر گل و گیاه و همچنین طراحی المان‌هایی مختص زندگی موجودات زنده‌ای چون پرندگان و... جهت انتقال روح طبیعت به محیط زندگی انسان ضروری است. برخی از کاربردهای طراحی فضای سبز شهری به شرح ذیل خلاصه شده است:

۱. استفاده از گل به عنوان مانع فیزیکی در جهت سازماندهی به تردهای شهری.
۲. آرامش روحی و روانی.
۳. به حداقل رساندن آلودگی صوتی با کاشت و چیدمان هوشیارانه گل و گیاه و درختچه‌ها.
۴. ایجاد زیبایی بصری.
۵. بالا بردن کیفیت محیط زیست شهری و پاک سازی هوا.
۶. ارتقای اقتصادی و همچنین توسعه‌ی صنعت توریسم.
۷. نقش سمبولیک جهت استفاده هنگام موقعیت‌ها و مناسبت‌های ویژه.

با این وجود، مناسب تر است که به جای سعی در افزایش فضاهای سبز شهری، در جهت بالا بردن میانگین آماری، به کیفیت فضای سبز شهری توجه ویژه گردد.

از دیر باز میادین مرکز شهرها جهت گردهمایی‌های مهم و برگزاری مناسبت‌های خاص در نظر گرفته می‌شده است: (از محلی برای اجرای احکام قضات گرفته تا وقوع انقلاب‌ها و برپایی جشن‌ها). یکی از این وقایع مهم، برگزاری مسابقات جهانی ورزشی و برگزاری المپیک است که موجبات توسعه‌ی اقتصادی و جلب توریست را فراهم می‌آورد.

المپیک پکن سال ۲۰۰۸، به عنوان نوظهورترین المپیک انجام شده و نمونه‌ی برتر از مناسبت‌های خاص، موجب تحولات اساسی، فرهنگی، اجتماعی و اقتصادی برای کشور چین بوده است. که شاید به گونه‌ای تأثیر آن در توسعه‌ی پایدار و آینده نگر برای اکسپوی چین قابل مشاهده باشد.

بایستی در نظر داشت المپیک ۲۰۰۸ پکن با شعار «یک جهان، یک رویا»^۲ سعی داشته است به نوعی وحدت و همبستگی را بین قاره‌ها ایجاد کند و ما در اکسپوی ۲۰۱۰ شهرشانگهای با پیام «شهر بهتر، زندگی بهتر» به دنبال پاسخی برای سه سؤال زیر خواهیم بود که:

۱. چه نوع شهری زندگی را بهتر می‌سازد؟
 ۲. چه نوع مفهوم و عملکردی زندگی را بهتر می‌کند؟
 ۳. چه نوع توسعه‌ی شهری، زمین را خانه‌ای بهتر برای انسان‌ها و تمام ساکنین آن می‌کند؟
- در آخر، تصاویر پیوست به همراه توضیحی مختصر راجع به کشور چین، گذری کوتاه و اجمالی را بر فضا سازی شهری، استفاده از عناصر طبیعی و نگاهی به آینده خواهد داشت.

کشور چین

جمهوری خلق چین پس از روسیه، کانادا و آمریکا چهارمین کشور پهناور جهان است و با ۲۹ کشور مرز مشترک دارد. مرکز اداری، سیاسی و فرهنگی چین شهر تاریخی پکن با حدود ۱۴ میلیون جمعیت می‌باشد.

شهر شانگهای با حدود ۱۷ میلیون نفر جمعیت شهر اقتصادی - سیاسی چین به شمار می‌رود.

این شهر بزرگترین مرکز مالی، بورس و منطقه‌ی آزاد تجاری چین به شمار می‌رود.

پایبندی و متعهد بودن به آداب و رسوم از ویژگی‌های بارز مردمان این کشور است.

در این کشور آزادی ادیان وجود داشته و دین بودا، مسیحیت، اسلام و یهود از ادیان اصلی این کشور به شمار می‌رود.

دیوار چین بزرگترین بنای دست ساز بشر در شمال کشور چین واقع شده که به عنوان میراث فرهنگی - جهانی در یونسکو ثبت شده است.

(تصویر ۱) سمبل المپیک ۲۰۰۸ پکن در فضا سازی شهری با استفاده از گل و گیاهان تزئینی

(تصویر ۲) نمادهایی از رشته های ورزشی المپیک و پارالمپیک که به صورت ساختارهای فلزی به همراه رویش گیاهان سبز در فضاسازی شهری استفاده شده است. مکان: میدان «تیان من» شهر پکن

(تصویر ۳) این فضاسازی با بیش از ۶/۴ میلیون گونه از گل و گیاهان مختلف ساخته شده است. در واقع مربوط به آرایش و تزئین درختان یا به نوعی درخت آرایشی می باشد.

(تصویر ۴) مقطعی از یک محوطه ی وسیع بالغ بر ۶۰۰۰۰ متر مربع مساحت که نمایشگاهی با بیش از یک میلیون گل و گیاه کماب را در باغ «بوتانیک بیجینگ» تشکیل داده است.

(تصویر ۵) آماده سازی ساختار مجسمه ی آشیانه ی پرنده جهت نصب و اجرا

(تصاویر ۶ و ۷) یکی از نمادهای المپیک (آشیانه‌ی پرنده) - طراحی شده توسط دو معمار سوئیسی: Herzog, Demeuron بر اساس سبک بیومتریك (ارگانیك شكل)

(تصویر ۸) تصویر مقابل گره های چینی را نشان می دهد که در فرهنگ چین از آن به عنوان سمبل خوش یمنی و جلوگیری از چشم زخم یاد می شود. این گره ها با بیش از ۴۰ میلیون گل آماده شده و نیمی از گل ها در برابر گرما مقاوم هستند و بالغ بر ۵۰۰ نوع گل فصلی مانند گل داوودی، مینای دریای و سلویا در آن استفاده شده است.

(تصویر ۹) سمبل مشعل المپیک ساخته شده در نزدیکی شهر ممنوعه

(تصاویر ۱۰ و ۱۱) توجه به نماد گفتگو با استفاده از گل و گیاهان تزئینی در فضاسازی شهری

(تصویر ۱۲) استفاده از عروسک های Fuwa در صنایع دستی چینی

(تصویر ۱۳) عروسک هایی به نام Fuwa که سمبل خوش یمنی هستند و در فضاسازی شهری از آن ها استفاده شده است.

(تصویر ۱۴) نمونه‌هایی از مبلمان شهری از شهر پکن

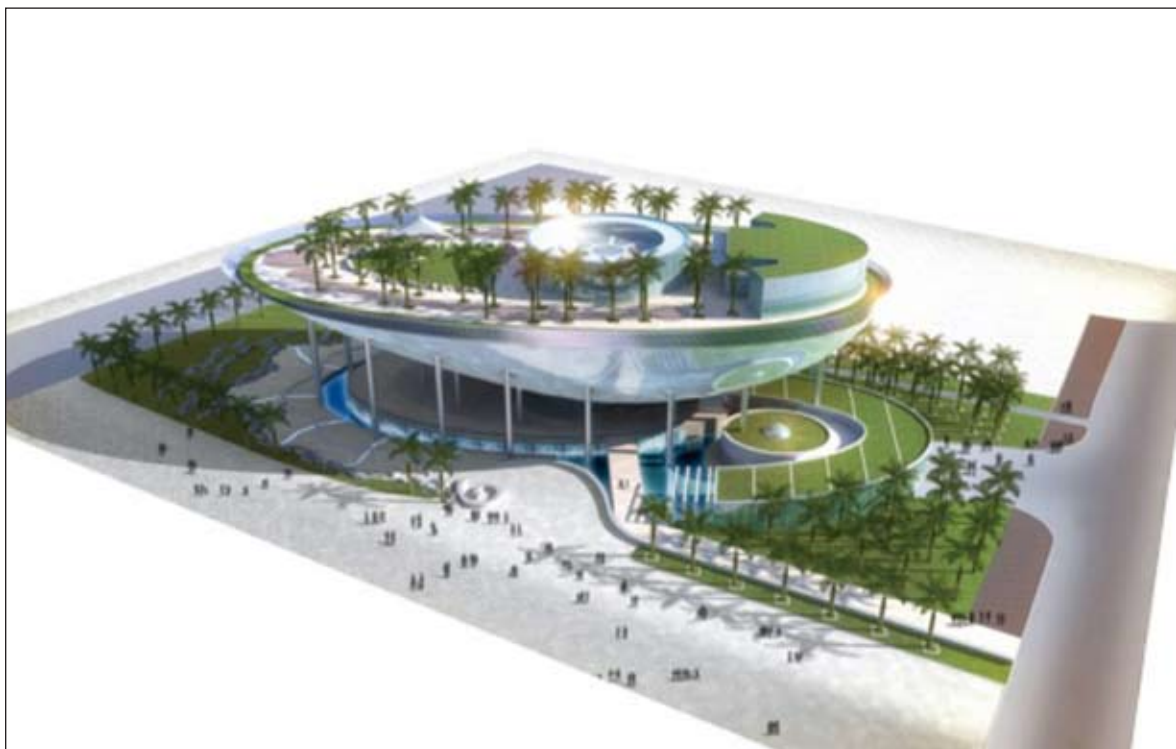
(تصویر ۱۵) نمونه‌هایی از مبلمان شهری از شهر پکن

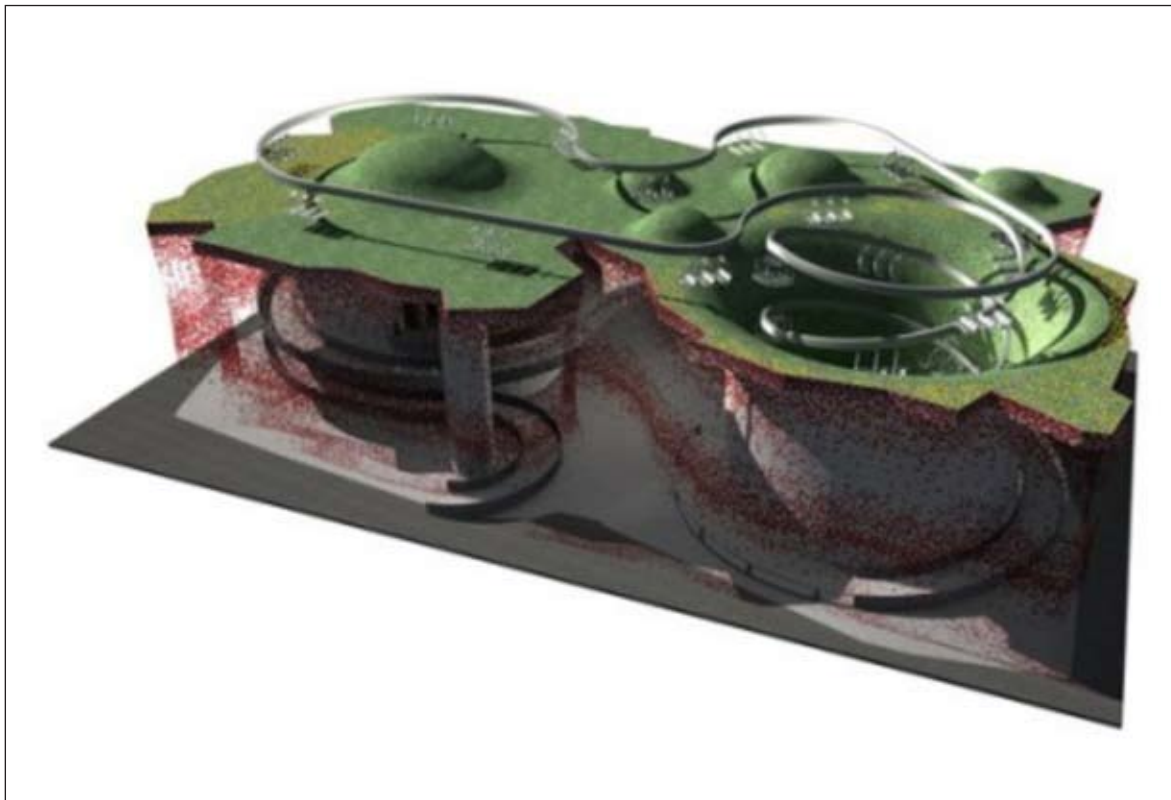

(تصویر ۱۶) استفاده از نماد مشعل المپیک در معماری شهر

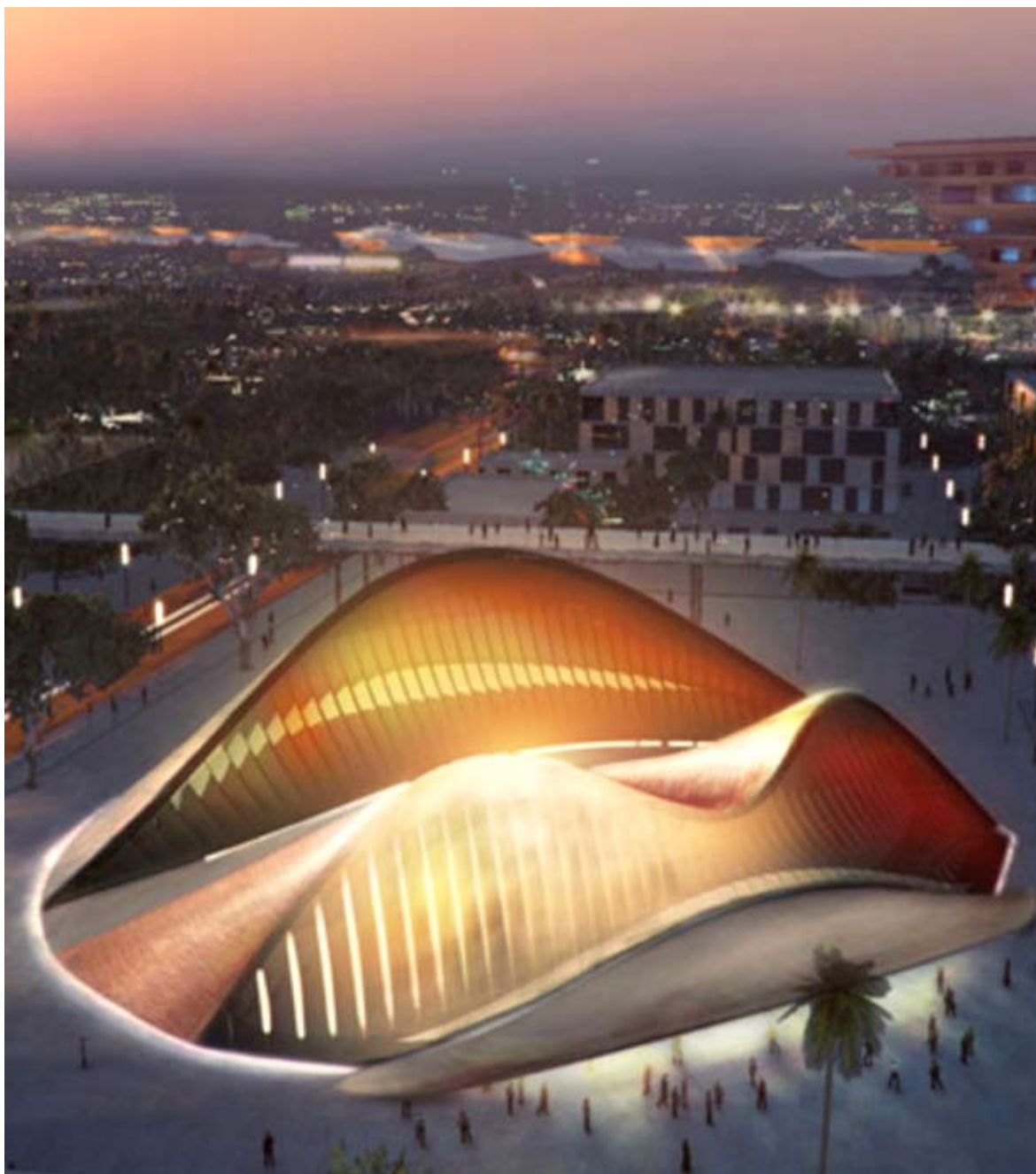
نهی EXPO ۲۰۱۵ SHANGHAI CHINA

(تصویر ۱۷) قسمت سبز رنگ، کلمه ی جهان در زبان چینی است. این کلمه به نحوی طراحی شده است که نمای سه انسان را تداعی می‌کند. این سه، نمادی از یک خانواده ی سعادتمند، همهنگ و خوشحال بوده و با یکی از شعارهای اکسپو با عنوان «تفاهم، تبادل، همزیستس و همکاری» منطبق است.

(تصاویر ۲۰۱۹ و ۲۰۱۸) نمونه‌هایی از طراحی غرفه‌های کشورهای مختلف جهت شرکت در نمایشگاه اکسپو چین ۲۰۱۰

(تصویر ۲۱) توده‌ی شن ایده‌ای است که شرکت نورمن فاستر برای طراحی غرفه‌ی عمارات متحده‌ی عربی در نمایشگاه اکسپو شانگهای ۲۰۱۰ به کار برده است. این ایده بازگشتی است به سمبل مناظر صحرای هفت امیر نشین عمارات. در صورت اجرای این طرح، ۴۵۰ نفر ظرفیت در فضایی بالغ بر ۳۰۰۰ متر مربع را پوشش می‌دهد.

پی‌نوشت:

2. www.applliens.der.com
3. www.bbs.chinadaily.com.ch
4. www.ebeijing.gov.ch
5. www.ecofriend.org
6. www.english.people.com.ch
7. www.exhibitionexpo.com
8. www.expo2010.ch
9. www.prlog.org

۱. زیباسازی شهری به کلیه‌ی اقدامات آگاهانه‌ای گفته می‌شود که به ارتقای کیفیت محیط شهری و ارتباط بیشتر شهر و شهروند بیانجامد.

2. "One World One Dream"

منابع:

۱. مشاهدات میدانی از شهر پکن/ کشور چین